

Lausunto
26.2.2026

539/00.07/2026

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta
mmv@eduskunta.fi

Lausuntopyyntö 19.2.2026

Keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelma – tärkeimmät huomiot

Keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelman tehtävänä on määritellä niin kutsutun taakanjakosektorin ilmastopoliittiset toimet ja tavoitteet keskipitkällä aikavälillä. Kolmas keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelma (KAISU 3) on laadittu ilmastolain mukaisesti ja siinä tarkastellaan sekä taakanjakosektorin vuodelle 2030 asetettua päästövähennysvelvoitteen täyttämistä, että taakanjakosektorin päästökehitystä vuoteen 2040 saakka. Suunnitelma sisältää sekä arvion nykyisten toimien riittävydestä, että lisätoimia tavoitteiden saavuttamiseksi. KAISU 3 on valmisteltu rinnakkain uuden energia- ja ilmastostrategian kanssa, koska näillä kahdella työllä on useita yhtymäkohtia.

Katsomme, että kokonaisuutena keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelma sisältää pääosin sille asetetut tavoitteet. Lisätoimissa (s. 11) todetaan muun muassa hyvin: *Lisäksi kestävä biotalous on ratkaisu moniin ilmastoa ja luonnon monimuotoisuutta koskeviin kysymyksiin.* Metsäkeskus huomioi, että taakanajakosektorilla merkittävin päästöjen aiheuttaja vuonna 2023 oli tieliikenne, joka pohjautuu edelleen suurelta osin fossiilisten polttoaineiden hyödyntämiseen. Ilmastonmuutoksen hillinnässä ykköstavoite on irtautua fossiilisista polttoaineista.

Metsäkeskus huomioi myös, että maankäyttösektorin osalta keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelmassa on hyvä tuoda laajemmin esiin seuraavia kohtia,

- 1) maankäyttösektorin (LULUCF) kääntymiseen päästölähteeksi vaikuttaa useampi osatekijä, kuten ilmaston lämpeneminen ja sen kuivuutta, metsätuhoja ja maaperäpäästöjä lisäävä vaikutus,
- 2) kasvihuonekaasujen inventaarion päästö- ja poistumaluvut tarkentuvat koko aikasarjan osalta joka vuosi ja erityisesti turvemaiden maaperäpäästöjen arviointiin liittyy vielä suuria epävarmuuksia,
- 3) metsien kasvun ja hiilinielujen vahvistamiseksi on kartoitettu laaja joukko ohjauskeinoja ja käynnissä on niitä vahvistavia toimenpiteitä.

Lausunto
26.2.2026

539/00.07/2026

Metsäkeskuksen muut yksityiskohtaiset huomiot

Olemme tutustuneet keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelmaan (VNS 9/2025 vp) ja esitämme yksityiskohtaisia huomioita ja muutoksia suunnitelman tekstiin seuraavasti:

s. 11 *Tavoitteiden saavuttamisen epävarmuudet*, sekä myös kohta 7.2. *Tavoitteiden saavuttamisen epävarmuudet* (s. 151). Metsäkeskus ehdottaa tuomaan laajemmin esiin maankäyttösektorin kasvihuonekaasujen inventoinnin epävarmuuksia sekä tulevaa kehitystä hiilinielujen luotettavammaksi arvioimiseksi.

- Kasvihuonekaasujen inventaarion päästö- ja poistumaluvut tarkentuvat koko aikasarjan osalta joka vuosi, koska inventaariossa tehdään jatkuvasti parannuksia ottaen huomioon inventaarion kansainvälisten tarkastusten suositukset ja päästölaskentamenetelmien tieteellisen perustan kehittyminen.
(Lähde: [Taakanjakosektorin päästöt ylittivät EU:n vuodelle 2024 asettaman päästökiintiön | Tilastokeskus](#))
- Ilmatieteen laitoksen, Helsingin yliopiston ja Luonnonvarakeskuksen yhteishanke (Hiket) tulee tähtäämään epävarmuuksien parempaan hallintaan maankäyttösektorin kasvihuonekaasujen inventoinnissa. (Lisätietoa: [Hiilinielujen havainnointijärjestelmä | Helsingin yliopisto](#)).

s. 24, *Maankäyttösektori*. Metsäkeskus ehdottaa täydennettäväksi: Vuonna 2023 on tehty metsien vertailutason tekninen korjaus, joka johtui kasvihuonekaasuinventaarion menetelmämuutoksesta. Päivityksen myötä pystytään seuraamaan paremmin velvoitekauden tilanteen kehittymistä. Suomessa on viime vuosina panostettu maankäyttösektorin kasvihuonekaasuinventaarion kehittämiseen, joten todennäköisesti ennen vuotta 2027 tullaan tekemään vielä uusi metsien vertailutason tekninen korjaus. Lopulliset tekniset korjaukset esitellään komissiolle vuonna 2027.
(Lähde: [LULUCF-asetus - Maa- ja metsätalousministeriö](#)).

S. 36, *Kokonaispäästöjen ja nielujen kehitys* ja kappale, joka päättyy: *“Pikaennakotietojen mukaan vuonna 2024 maankäyttösektori oli 13,5 Mt CO₂ -ekv. suuruinen päästölähde.”*

Metsäkeskus ehdottaa kuvaamaan tähän jatkona keskeiset tekijät, jotka ovat vaikuttaneet maankäyttösektorin laskennalliseen muuttumiseen nielusta päästölähteeksi, sekä toisaalta tuomaan esiin tunnistettuja ratkaisukeinoja metsien kasvun, sopeutumiskyvyn ja hiilinielujen vahvistamiseksi:

Lausunto
26.2.2026

539/00.07/2026

- Kasvihuonekaasujen inventoinnin laskentamenetelmiin on tehty muutoksia, jotka ovat vaikuttaneet takautuvasti. Esimerkkinä ojitettujen suometsien maaperän hiilidioksidipäästöjen uusi laskentamenetelmä, joka huomioi ilmaston lämpenemisen vaikutukset. (Lisätietoa: [Hiilinielulaskennan epävarmuusanalyysi](#), Luke).
- Metsien varttuminen ohi nopeimman kasvun vaiheen, lisääntyneet kuivuusjaksot sekä metsätuhot ovat hidastaneet puuston kasvua. Puuston kasvun hidastumisesta ovat viime vuosina raportoineet myös Ruotsi, Norja ja viimeimpänä Saksa. (Lähde: [Metsävaratiedot: puuston määrä kasvaa edelleen, vaikka vuotuinen kasvuvauhti on hidastunut | Luonnonvarakeskus](#)).
- Maa- ja metsätalousministeriön valmistelemassa metsien kasvun ja hiilinielujen vahvistamisen toimenpidepaketin muistiossa käydään läpi joukko toimenpiteitä, ohjauskeinoja sekä ilmastovaikutuksia. (Lähde: [Metsien kasvun ja hiilinielujen vahvistamisen toimenpidepaketti](#)).
- Luonnonvarakeskus kokosi vuonna 2024 yhteen kestävät keinot lisätä metsien kasvua ja sopeutumiskykyä muuttuvassa ympäristössä. (Lähde: [Luonnonvarakeskus kokosi yhteen kestävät keinot lisätä metsien kasvua ja sopeutumiskykyä muuttuvassa ympäristössä | Luonnonvarakeskus](#)).
- Ilmaston lämpeneminen voimistaa maaperän orgaanisen aineen hajoamista ja siten maaperäpäästöjä. Suomessa turve on maaperän merkittävin hiilivara-asto. Samalla ojitettuihin suometsiin on kehittynyt merkittävä puuvaranto. [Ilmastokestävä metsätalous -opetusmateriaali metsäalan opettajille -hanke - Tapio](#), opetusmateriaalin osan kaksi koulutuspaketissa todetaan suomeksi liittyvistä hillintäkeinoista muun muassa seuraavaa:
 - *Suositaan metsänhoitomenetelmiä, jotka lisäävät hiilivirtaa metsämaahan ja vähentävät hiilivirtaa metsämaasta.*
 - *Myöhennetään/vähennetään ojien kunnostusta turvemailla.*
 - *Turvemailla vältetään liian tehokasta kuivatusta ja käytetään hyväksi jatkuvan kasvatuksen menetelmiä siihen soveltuvilla kohteilla.*
 - *Vahvistetaan lannoittamalla puiden kasvua ja hiilensidontaa*
- Luonnonvarakeskus arvioi vuonna 2021 julkaistussa synteesiraportissa (lähde: [Maankäyttösektorin ilmastotoimenpiteet – Arvio päästövähennysmahdollisuuksista: Synteesiraportti](#)) maankäyttösektorin ilmastotoimenpiteiden vaikutuksia ja päästövähennysmahdollisuuksia. Raportissa todetaan muun muassa, että metsien osalta hiilinieluja lisäävät merkittävästi:
 - *Jatkuvapeitteinen metsänkäsittely runsasravinteisissa ojitetuissa suometsissä.*
 - *Puuston kasvua lisäävät tuhka- ja kasvatuslannoitukset.*
 - *Metsäkadon (maankäytön muutoksen) hillitseminen.*

Lausunto
26.2.2026

539/00.07/2026

- Maakunnalliset metsäneuvostot ovat vahvistaneet vuosina 2026-2030 toteuttavat alueelliset metsäohjelmat. Alueelliset metsäohjelmat tukevat Kansallisen metsästrategia 2035:n toimeenpanoa ja toteutusta. Tämä olisi hyvä tuoda esiin ilmastosuunnitelmassa. Kansallisen metsästrategian 2035 tavoitteissa on mukana muun muassa *aktiivinen ja monipuolistuva metsänhoito lisää metsän kasvua ja tukee ilmastomuutoksen hillintää*. ([Kansallinen metsästrategia 2035 - Maa- ja metsätalousministeriö](#)).
- Ilmastomuutos lisää puiden kasvua, mutta lisääntyvät metsätuhot voivat osittain kumota ilmastomuutoksen puuston kasvua lisäävän kehityksen. Metsien kykyä sopeutua ilmastomuutokseen ja sen vaikutuksiin voidaan varmistaa oikea-aikaisilla ja metsanhoidon suositusten mukaisilla toimenpiteillä. Kasvavat ja elinvoimaiset metsät sitovat hiiltä ilmakehästä ja niillä on siksi tärkeä rooli ilmastomuutoksen hillinnässä. Myös maaperän hiilivarastoihin ja päästöjen minimointiin on tärkeää kiinnittää huomiota, erityisesti suometsissä. (Lisätietoa: [Ilmastokestävä metsänhoito | Metsäkeskus](#)).

s. 38, toinen kappale. *Päästöjen laskun taustalla oli sekä kivihiilen että turpeen edellisvuotta pienempi kulutus*. Metsäkeskus ehdottaa täydennettäväksi lausetta: Puupolttoaineet olivat vuonna 2024 suurin energialähde 28 %:n osuudella energian kokonaiskulutuksesta. (Lähde: [Energian kokonaiskulutus Suomessa - Motiva](#)).

s. 96, *Metsäpinta-alan laajentaminen*. Metsäkeskus ehdottaa täydennyksenä:

- Luonnonvarakeskus arvioi vuonna 2020–2021 toteutetussa hankkeessa metsityksen ilmastovaikutuksia eli kasvihuonekaasupäästöjen pientymistä verrattuna aiempaan maankäyttöön. Metsityksen aikaansaama kasvihuonekaasujen päästövähennys vaihtelee laajasti (3,8–17,1 tonnia CO₂ ekv./ha/v) riippuen alueen aiemmasta maankäyttömuodosta, maalajista, puulajista ja metsityksestä kuluneesta ajasta. Erityisesti turvepohjaiset alueet ovat avoimina päästölähteitä ja suurin ilmastohyöty saavutetaan metsittämällä turve-
maapohjaisia peltoja ja entisiä turvetuotantoalueita. (Lähde: [Metsien kasvun ja hiilinielujen vahvistamisen toimenpidepaketti](#), s. 23).
- Parhaillaan valmistellaan uutta metsäpinta-alan laajentamistukijärjestelmää. Tukijärjestelmän on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2027 alusta lähtien. Tukea myönnettäisiin maatalouskäytön ulkopuolelle jääneiden pelto-
lohkojen (peltoheitot) ja turvetuotannosta poistuneiden suonpohjien metsittämiseen. Lisäksi tukijärjestelmä mahdollistaisi tuen myöntämisen myös tiettyjen ohutturpeisten, heikkotuottoisten peltojen metsittämisen. (Lähde: [Metsäpinta-alan laajentaminen - Maa- ja metsätalousministeriö](#)).

Lausunto
26.2.2026

539/00.07/2026

s. 119, *Kuntien ja alueiden ilmastotyö*. Metsäkeskus huomioi, että kunnat tai kuntainliitot omistavat Suomessa metsiä noin 461 000 hehtaaria (Metsäkeskus, 23.2.2025). Myös kuntien omistamissa metsissä voidaan metsänhoidon suositusten mukaisilla toimenpiteillä vahvistaa metsien kasvua ja hiilinielua ja vaikuttaa siten maankäyttösektorin kasvihuonekaasupäästöjen ja nielujen pitkäjänteiseen kehitykseen metsien osalta.

s. 123, *Alueidenkäyttö ja yhdyskuntarakenne*. Metsäkeskus ehdottaa lisättäväksi oman kappaleen puurakentamisesta ja sen mahdollisuuksista tukea hiilineutraaliustavoitteiden saavuttamista. Puutuotteet, kuten sahatavara, raportoidaan kasvihuonekaasujen inventaariossa hiilivaraston muutoksina osana LULUCF-sektoria.

- Metsäbiotalouden tiedepaneelin tutkimushankkeessa selvitettiin, millaisia vaikutuksia rakentamislaita ja sen nojalla annetuilla asetuksilla on puun ja metsien käyttöön sekä rakennussektorin kokonaispäästöihin vuoteen 2035 saakka.
- Tutkimushankkeessa laaditut skenaariot osoittavat, että puun käytön lisääminen rakentamisessa voi vähentää rakennetun ympäristön vuosittaisia kokonaispäästöjä jopa 11 prosenttia verrattuna nykyiseen tasoon. Suurin potentiaali puun käytön lisäämiseen on kerrostalorakentamisessa.

(Lähde: [Puun käytön lisääminen rakentamisessa vähentää tehokkaasti rakennussektorin päästöjä - Metsäbiotalouden tiedepaneeli](#)).

Joensuussa 26.2.2026

Juha Tuononen
ilmastoasiantuntija
Suomen metsäkeskus

Jakelu
Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta
Kirjaamo Metsäkeskus